

Oanfal

Kolofon

ISBN: 978 90 8954 919 8

1e printing 2016

© 2016, Kathy Reichs

Oersetting: Ytje Hoekstra, Ljouwert

Utjouwerij Elikser

Ossekop 4

8901 AA Ljouwert

Foarmjouwing binnenwurk en omslach: Evelien Veenstra

Utjefte fan dit boek waard mei mooglik makke troch:

Feitsma Fûns

Feitsma Fûns

fûns war iefyk

Douwe Kalma Stifting

D O U W E

■ S T I F T I N G ■

K A L M A

De Stichting Kristik Frysk Folksboek

Neat út dizze útjefte mei fermannichfâldige wurde, oplein yn automatisarre gegevens-bestannen en/of iepenbier makke troch middel fan print, fotokopy, mikrofilm of op hokfaor oare wize ek, súnder foarófgeande skriftlike tastimming fan de skriuwer en de útjouster.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Kathy Reichs

diel 2 út de searje Firalen

OANFAL

Fryske oersetting Ytje Hoekstra

Prolooch

Krekt bûten Gun Cay, Jamaica – 1720

Kanonslaggen bolderen yn 'e fierte.

Boem! Boem!

Noch wat lêste, frustrearde salvo's, útdôvjend mei it ferstjerrende deiljocht.

De wyn gûlde en de wjerljocht sloech in loft midstroch dy't de pimpelpearse kleur fan blauwe plakken hie.

Tonger klapte. Reinwetter drumde op it dynjende bakdek.

Roppen en razen ketste nerveus hinne en wer wylst de bemanning wraksele om it grutseil te brassen. Ynstruksjes. Flokke. Bidde.

De *Revenge* klattere tsjin in allemachtich grutte weach op en makke doe bonkehurd slachside oer bakboard omdat in fûlewynpûst him fansiden flapte. Houten spanten krimmenearden. Stimmen âlen yn klearebare panyk.

It pirateskip bromde yn in ûnnatuerlik fibrearjen, hingjend yn it punt fan omtearen.

Sekonden telden foarby. Ivichheden.

Doe, aldergelokst, plofte de *Revenge* yn in djippe delling. Beskûle tsjin de fûle stoarm rjochte er himsels wer stadich op.

It dek lei even wetterpas.

Alle razerij sloech oer yn gnizerich laitsjen, de oerstjoerens fan minsken dy't foar de ôfgrûn fan de dea weihelle binne. Se huften elkoar op 'e bealch. It gegniis sloech oer fan man op man, as wie it de pest.

By alleman - min ien.

In lyts figuerke stie yndûkt en allinne oan 'e stjûne fan it achterdek, stiif de reling omklamjend. Se wie dweiltrochwiet. De wyn dûnse mei har hier, raffele har oan it jak, bandana en fluwielen fest.

De frou hie gjin klachten. De deadlike stoarm jage de *Revenge* nei de feiligen.

Har stoareagjende blik ferkende de achterlizzende hoarizon. Ungerêst. Sykjend om fijannige seilen. Hoopjend dy net gewaar te wurden.

Doe klom de *Revenge* oer in nije gigantyske weach.

Dêr wiene se. In trio fan swarte útknipsels tsjin de swiere, donkere wolken.

Twa wiene oarlochssloepen krekt as de *Revenge*. Dy soene se wol oankinne. Mar it tredde fartúch foarsei ûnheil.

Ingelsk.

Fregat.

Wizend mei de lopen fan tritich kanonnen.

Ferdomme!

Calico Jack syn mannen wiene goede fjochters, poerbêste piraten allegear. Mar gjin partij foar sa'n oarlochsskip.

De *Revenge* jage om it libben.

Justjes letter seach de frou de seelju op 'e dekken fan de achterfolgende skippen drok hinne en wer draven, as razenden de seilen reevjend.

Stadich foel it trio mear tebek, kearde en sette koers werom.

Yn it omdraaien furre it mânske fregat noch ien lêste kear fan bakboard. In doelleaze maneuver. De ôfstân wie fierstente grut.

Einliks glimke de frou. De stoarm dy't harren tenei kaam, hie foar de lytse float fan de Kroan de jacht bedoarn.

Har gefoel fan ferromming duorre net lang, waard
ferfongen troch oare soarch.

Untsnapping hie in priis.

De boechspriet fan de *Revenge* wiisde streekrjocht nei it
hert fan de oanboazjende stoarm.

Anne Bonny seach in kolossale brekker oer de boech
donderjen. Jack syn bemanning mocht dan wol ûntkommen
wêze oan it galgetou, de see hie no it lêste wurd.

Der bleau net folle oars oer as it mar troch de stoarm
te weagjen. Net no't se rjocht yn 'e earmen fan dy Britske
patrûlje opfearn wiene. Earlik sein wie Bonny ferbjustere
dat de *Revenge* sa alwer oan de koloniale autoriteiten
ûntkommen wie.

De tredde kear dit jier. It net lukt hieltyd strakker.

Wiken earder hie de milysje fan Charles Town de *Revenge*
ynsluten doe't er by de Bahamaanske kust foar anker lei.
Jack syn mannen wienen wrantelich wekker skrokken mei
in slûge kater. Se hiene fochten sa goed as se koene, mar de
Revenge wie doe sawat tsjin de rotskust opjage. It hie doe
mar in hier skeeld of se wiene deryn bleaun.

En no nitelen se it needlot alwer op dit boaze wetter.

Bonny liet harsels op it dek sakje, foar de wissichheid
har earm om de reling heakjend.

Sa wurch. Sa wurch fan it flechtsjen.

Hiel even mar foelen Bonny har eagen ticht. Samar
fansels kaam it byld op fan Laitsjende Pete, syn lichem
ferpletttere troch in Britske kanonskûgel.

Har eagen skeaten iepen.

Diskear hie in stoarm de *Revenge* rôden. Waarfrontaal
gelok. Hoelang koe sa'n front fan gelokjes noch oanhâlde?

De galge kaam Bonny de lêste tiid hieltyd driigjender
foar eagen.

Noch mar inkelen fan ús oer.

Se seach gesichten, betocht de nammen.

Stede Bonnet wie finzen nommen op de Cape Fear rivier, ophongen op White Point yn Charles Town. Rich Whorley hie milijsje-boaten oansjoen foar keapfardijskippen en betelle mei syn libben. Charles Vane wie opknope op Gallows Point, op noch gjin tritich myl fan wêrt sy no siet.

Sels Swartburd wie al wei, deaslein yn de slach foar de kust fan Carolina.

En noch wol Jack it net únder eagen sjen.

Bonny seach omheech nei de marssting, dêr't de banier fan Calico Jack wyld flappere. Swart doekfjild, wite deadskop, twa krúste kromswurden.

Neffens Jack die dy katoenflagge de oansizzing dat hy altyd ree wie om te fjochtsjen.

*Hy mient mar dat wy ivich trochgean kinne mei plonderjen.
Sels no't se ús allegearre omlizze, skip foar skip.*

Bonny skodholle.

De oare kapteins hiene it wol begrepen. Swarte Bart Roberts en Lange Ben wienen al op 'e flecht. Oaren soene folgje. De koloniale machten waarden sterker yn de Karaïben. Mear oarlochsskippen. Mear troepen. Mear kontrôle.

De gouden iuw fan de piraterij rekke op syn ein. Elke idioat koe dat sjen.

Us libbenswize stjert út. Mar ik stjer net mei!

Bonny tocht hurd nei. Naam in beslút.

Harsels fan de reling ôftriuwend roffele se nei it tuskendek. Jierren op see hienen har bedreaun makke yn it oerstekken fan in stompend, rôljend dek. Reinwetter petste har op holle en skouders del wylst se harsels rimpel troch in lûk saaide, de ûnderbûk fan it skip yn.

Tsjuster. Damp.

Twa piraten stiene by de foarste rommen op wacht. Doe't sy deroan kaam stapten de mannen fansiden, om gjin argewaasje te jaan. Anne Bonny wie net ien om tsjin jo yn it harnas te jeien. Sy hie fan gjinien permisje nedich om de skatkeamer yn te kinnen.

De tonger boldere en skodde *Revenge* by har kyl. Bonny negearde de stoarm, wrikte in splintergrûge houten doar iepen, stapte der trochhinne en die him achter har wer ticht. Se wie allinne, in seldsume lûkse op in skip op see.

Bonny beseach de inge romte. Tsjin de iene muorre stienen sekken mei wol en tabak, opsteapele njonken oaljefetten en reusachtige tûnen mei rum. In fersterke skatkiste stie fêstskroefd tsjin 'e wand oan bakboardside, oan 'e râne ta fol mei gouden en sulveren munten.

It bytsje romte dat oerbleau wie opfuld mei in ferskaat oan guod. Twa learen stuollen. In Spaanske wapenrissing. Juwielekistkes ynlein mei robinen. Kratten fol Ingelske musketten. In set fersierde koperen kearsestanders.

Piraten pakke alles mei dat wearde hat.

Bonny glimke trystich. Se soe ditsoarte wurk misse. Mar se wie wol fan doel om te oerlibjen.

Fêstberet skode se in krat mei parfum en twa hutkoffers fol frouljusklean fansiden, dêrmei in houten kiste foar it ljocht heljend dy't befeilige wie mei in tsjok izeren slot.

Se die him net iepen. Hoegde net. Sy wist wat deryn lei.

Dizze is mines, Jack. De rest is foar dy.

Mar no, it ferstopjen?

Prakkeseajend fronsele Bonny har wynbrauwen. Doe glimke se wer, diskear folle goller.

Perfekt.

Se moast geduld ha, wist se, en gelok. Mar fan beiden

hie se plenty. En soe krekt *dat* ek net dy oaren behoarlik stikelje?

Bonny nokkere sacht. God, wat hold se derfan om piraat te wêzen.

Jack is in moalpûde. Ik moat mei Mary prate. Moarn.

Joalich oer har dryste plan naam se itselde paad werom troch de nauwe passaazje en by de lqedder op, nei it boppedek. De giseljende stoarm soalde har sawat wer by de lqedder del.

De nacht wie fallen. De *Revenge* fear yn 't pikketjuster.

Bonny bonkele nei in reling en liet dy net wer los. Om har hinne wrotte en wraamde de bemanning mei linen en seilen. Sy dikere oer de kolkjende oseaan, nuveraardich kalm. Sy hie har beslút nommen. Neat soe der misgean.

Twa sinnen fladderen har troch de holle.

Dy kiste is mines. God sil gûle om elkenien dy't it besiket en kaap dat ding fan my ôf.

De *Revenge* spatte oer in einleaze parade fan enoarme, skûmbekjende wytkoppen.

Op syn reis naam er Anne Bonny mei.

Nei it noarden.

DIEL IEN

BLUT

HAADSTIK 1

TETS.

In optetter as fan skoktried, as hiest de tredde rail beetpakt yn in metrotunnel.

Myn bloed reesde troch myn lea, raand lead skeat my troch skroeide ieren.

Pine.

Desoriïntaasje.

En doe de macht. Grinsleaze macht. Net te bedjipjen oermacht.

Swit dat út elke paarje plofte.

Myn irissen spatten fjoer, fonken goud. Gloeiend giele skiven sirkelen om boaiemleaze, inketswarste pupillen hinne. De wráld poetste himsels op ta laser-fine skerpte. As dolkmessen prikten myn eagen troch alles hinne.

Even rúsdën myn earen, dernei skerpen alle klanken op nei supersoansk helder. Myn holle kaam fol *white noise*. Bûnzjen. Mar de dissonânsje fan klanken ferfloeide nei in symfony fan oseaanlûden, yn werkenbaar ferskaat trochinoar.

Myn noas waard wekker, fandele fluch wat stalen út de simmerwyn en determinearre feardich de geuren fan de kust. Sâlt. Sân. See. Myn noastergatten sillen alle fine nuânses út 'e loft.

Myn earmen en skonken trillen, smeulend fan opsletten enerzjy dy't smachte nei ferlossing. Unbewust ûntbleate ik myn tosken, dierlik en útskroeven.

It gefoel wie sa bûtengewoan, sa ferbjusterjend sterk, dat ik hime fan ekstaze. Ik woe foar ivich yn dat momint libje. Noait stopje. Noait weromgean.

Ik flitste.

Njonken my siet Ben nuvere bekken te lûken, mei syn donkere eagen stiif ticht. Mei syn spieren oanspand en syn sterke liif beevjend fan ynspanning besocht hy te flitsen op kleare geastkréft. Dat slagge net.

Sa wurket it net.

Mar ik hold my stil. Wa wie ik om him advys te jaan? Uteinlik hie ik net folle mear benul fan ús fermogens as Ben. Myn kontrôle deroer wie net folle better as sines.

Net as ik de wolf ienkear loslitten hie.

* * *

Silst wol tinke: wêr hast it oer? Of hast al besletten dat ik spikergek bin en skrillest stadichoan tebek foar dit boek. Ik kin it dy net kwealik nimme. In pear moanne lyn hie ik itselde dien.

Mar dat wie foardat ik feroare. Foardat in mikroskopyske ynkringer myn biologyske software feroare. Foardat ik evoluearre, wat mear waard. Wat hielendal nijs. Wat primityfs.

Hjir komt de gearfetting.

In moanne of wat lyn ynfektearre in akelich superfirus myn freonen en my. Dat wie gjin natuerlik organisme. It kaam streekrjocht út in geheim laboratoarium en wie ûntstien by in yllegaal eksperiment. En dat firus hold wol fan minsklike dragers.

Hoe kaam it dat ik dit gelokje oprûn?

In wittenskipper sûnder skrupules, dr. Marcus Karsten, hie dat mikro-organisme ynelkoar nifele. Hy wie ús heit syn baas op it Loggerhead Island Research Institute, ek wol LIRI neamd. Om even rap in moai poepke jild op te

striken krúste Karsten twa typen parvofirus mei-inoar en makke sa per ûngelok in nije soart dy't ek foar minsken besmetlik wie. Spitigernôch rûnen wy dat firus op fia in wolfshûn, Cooper. Karsten syn proefdier.

Brek my de bek net iepen.

No ja, ik ha dagenlang siik west. Wy allegear. En doe gong it mâl.

Myn brein begûn te tetsen as wie 't fan ilestyk. Myn sintugen sloegen finaal op 'e kletter.

Sa no en dan wie ik kompleet de kontrôle kwyt, net by steat om samar yn my opkommende dierlike ynstinkten de baas te bliuwen. Dan haffele ik yn rauwe hamburgers om. Lei ik op 'e loer foar in gerbil yn in koai. De oaren hienen itselde.

Doe 't alles wat bedarre wie, wienen myn freonen en ik foar altyd feroare, oant yn it djipste fan ús binnenste. It kweade mikro-organisme hie de genetyske blaudruk fan ús sellen oeral helle. Us DNA omgoaid. Der wâde hûne-DNA by myn minsklike gromosomen yn en makke it him dêr nei 't sin.

It falt net ta en libje mei wolve-ynstinkten bedobbe yn dyn dûbele heliks.

Mar ús kondysje hat ek beskate ... *foardielen*.

Ik sil it rjocht foar de raap sizze. Myn freonen en ik ha spesjale krêften. Boppeminsklike krêften. Ferburgen, mar om 'e donder wol echt. Ja, hast my goed heard.

Wy binne hiel bysûnder. Of einliks ... dat soenen we wêze, as we oaren der wat oer fertelle koenen. Wat nét kin. Behalve as wy wat leare wolle oer autopsy op in minsklik lichem. Persoanlik en fan tichtby.

Wy neame ús superkrêft "flitse". Dat is de bêste omskriuwing dy't ik by it gefoel betinke kin. Fan binnen

baarn ik op, myn geast set út en krijt in soarte fan skok, en dan *boem!* Myn krêften fleane los.

Ik lear it al wat om myn krêften te behearskjen. Teminsten... dat tink ik.

Okee, dat *hoopje* ik.

Watte, ik soe al bliid wêze as ik inkeld mar wist watfoar krêften it eins binne.

De *basics* begryp ik wol hear. As ik flits dan fleane myn sintugen yn in hegere fersnelling, yn in *hyperdrive*. It sjen. De rook. It gehoar. De smaak. Sels myn taastsin.

Ik wurd flugger. Sterker.

Folle mear libjend.

Firaal.

Sa neame we ússels ek. De Firalen. Want it like ús wol sa passend om in groepsnamme te hawwen, no't we in meute genetyske mutanten wurden binne. Dat is ek goed foar it moreel.

Wy binne as Firalen mei ús fiven. Ik. Ben. Hi. Shelton. En myn wolfshûn fansels, Cooper. Hy wie ommers pasjint nul, de allerearste.

De útkomst is dat wy as Firalen de fysike krêften fan wolveyn wurking sette kinne. Mar net altiten op 'e mominten dat wy dat wolle. En somtiden komt de wijseling samar fansels.

Earlik sein ha wy der gjin doel oer wat der no presys mei ús bard is, lit stean dat we witte hoe't we it fikse kinne. Of wat hjirnei komt.

Mar ien ding is wis: wy binne oars. Freaks. Ofwikend. En wy binne op elkoar oanwiisd.

* * *

Ben syn frustraasje groeide mei it momint. Lilk raamde er syn swarte T-shirt fan 'e lea en goaide it yn 't sâن, as wie it inkeld dat stik klean dat him dwers siet. Swit pearele op syn djipbrune, troch de sinne ferkleure hûd.

Ik draaide my wat om, sadat er myn al gloeiende eagen net sjen koe. Ik woe syn yrritaasje net ferheegje. Ben Blue mei in min sin, dêr is gjin aardichheid oan, foar gjinien.

Hi sakke yn 'e hoksen, krekt achter Ben. In stevige jonge mei golvjend brún hier, yn in read Hawaii shirt mei griene surfbroek. Net botte stylfol – of sels mar tsjûgjend fan in bytsje kleurgefoel – mar wol hiel typysk Hiram Stolowitski.

Hy stoareage de kustline del, hie syn eigen flits allang oan. Fan alle Firalen kaam by Hi de krêft it maklikst oer him.

'Ik sjoch dy wol, mantsje Knyn,' flûstere er by himsels.
'Do kinst dy net ferstopje foar Wolfman Hi.'

'Goed wurk man,' sei ik drûch. Mei myn krêften loslitten klonk elk wurd fan him my kristalhelder yn 'e earen. 'In helpleas knyntsje narje. Dat is wol nuttich brûken fan ús flitstiid.'

'Hy narre my earst.' Hi syn blik bleau fêstplakt op syn proai. 'Troch sa ferrekte poppich te wêzen! *Ist-net-sa?* Bist gjin popke, do skattich pluzeboltsje?'

Myn gouden eagen rôlen. 'We soene no eins oefenje moatte.'

'Oefenje dyn skerpe blik dan, Frou Spultsjebrek.' Hy wiisde. 'Fyftich meter. Tredde dûn fan de beamline, dy mei al dy stjonksigaren. *Typha latifolia*. Brún feltsje, spikkele. Swarte snorhierren. It is in Floridaknyn: *Sylvilagus floridanus*.'

Hi fûn it machtich om mei syn natuerhistoaryske kennis

te pronkjen, dat die er hast like graach as wittenskiplike eksperiminten útfiere. Beide trekken hie er meikrigen fan syn heit, de haad-wurktúchboukundich yngenieur fan LIRI.

Hi begún no oerdreaun te piipjen, mei hieltyd reader wurdende wangen. ‘*Oe!* En no hat er ek noch in kninefreondintsje kriegen!’

We stiene op ’e noardkant fan Turtle Beach, oan de westkust fan Loggerhead Island. It binnenste fan ’e bosk lei rjochts fan my. Oan de linkerkant struts de Atlantyske Oseaan him út, súnder ûnderbrekkingen hielendal oan Afrika ta.

Ik konsintrearre my op it plak dat Hi oanwiisd hie, in rûch plak fol tuorrebouten en sâlte strûkasters. Ik stelde myn blik skerp op ien punt. Sette dêr myn eagen op fêst.

It tafrieltsje sprong op my ta mei net te leauwen skerpte, fier foarby elke mooglikheid fan wat in minsklik each oait sjen kinne moatte soe. Ik seach elk bledsje, elke twiich. En jawis, dêr sieten twa snuffeljende kninen ferstoppe tusken it bledsjeguod.

In heal fuotbalfjild fierderop.

‘Dyn flitsisy is fantastysk,’ sei ik. ‘Better as mines. Ik kin dy snorhierren fan dizze ôfstân net sjen.’

Hi helle de skouders op. ‘Dan ha ik jim teminsten op ien sintúch ferslein. Ik kin net sa goed hearre as Shelton en dyn rûkersark ha ik ek net.’

Ben grommelle neist my. Hy gnoarre. Skodde. Hy koe it ljocht mar net oankrijje. Syn eagen bleaune ticht, mar syn mummeljen wie no feroare yn in trije-letter-taal. Unfoege taal.

Ben syn striid oansjend, skrabe Hi wat oer syn kin. Seach my oan. Luts de skouders op. Sloep doe stikemwei

achter Ben. En wâde him koartwei ûnder syn kont. Hurd.
Ben dondere foaroer yn it sân.

‘Wattefok!?’ Ben stode oerein en nadere Hi mei balde fûsten. Syn eagen baarnden no mei in fûlgiel fjoer.

‘Kalm oan, heite!’ Hi skrille tebek, beide hannen yn ‘e loft. ‘Ik woe dy inkeld lilk genôch krije! Dat moast even.’

Oant no ta koe Ben inkeld yn syn krêften komme as er lilk makke wie. Lykas no. It seach derút as woe er Hi syn kop derôf lûke.

‘Ho!’ raasde ik, om moardzjen te foarkommen. ‘Ben, do flitst no. It is slagge.’

Ben stoppe, flekste syn hannen wat en murk de feroaring. Noch mei in lilke kop joech er Hi in knikje. Hi joech him in dikke tomme-omheech en gniisde fan ear ta ear.

‘We moatte écht in bettere metoade útfine,’ prottele Ben, ‘oars huf ik earstdeis ien fan jimme yninoar. Marre... Ramburger King hjirre, dy nim ik miskien likegoed noch wolris te grazen’, sei er, wizend nei Hi.

Hi hufte Ben op ‘t skouder. ‘Hee, graach dien hear, maat.’

Flugger as tinken hie Ben Hi te pakken en knycknuffele him mei sterke beare-earmen suver plat. ‘Wiisnoas.’

Hi aksele tsjin, hapte nei lucht. ‘Flikkerje op! Ik fal net op dyn soarte!’

Ben lake. Doe tilde hy Hi boppe syn skouders. Muuiteleas.

Myn mûle foel iepen.

Ben draaide Hi boppe syn holle yn ‘e rûnte as de wjuk fan in helikopter. Ien kear. Twa kear. Hi syn gesicht skaaiide no nei in feale kleur grien. Limoen? Griene Tee? Snert?

‘Ik moat koarje hear!’ warskôge Hi. ‘Alarmfaze Read!’
Ben kearde en rûn nei de wetterkant. Goaide.

Hi fleach as in lapepoppe, belâne mei de snút nei ûnderen yn de brâning, kaam sputterjend en flokkend boppe.

Ben gniisde falsk. ‘Ik tink dat ik it no wol yn ’e macht ha. Tanke.’

‘Untankbere.’ Hi blaasde wetter út syn noas wei wylst er syn dweiltrochwiete klean ynspektearde. ‘Mar ik moat tajaan, dat dit in soarte fan geweldich wie. Do wurdst stérk?’

Hi besocht om syn oanfaller wiet te spatten, mar Ben dûnse djoeind by him wei. Doe luts er in sprint oer Turtle Beach, sprong oer de sândunen en ferdwûn út it sicht.

‘Woow,’ sei ik. ‘Hy is ek fluch. Folle flugger as ik, sels yn it flitsen.’

Hi slofke it strân wer op. ‘Ik liet him winne. Hy kin wol wat selsbetrouwen brûke.’

‘Ja, fansels juh.’

‘Hee, ik gun in oar wol wat. Ik bin in goeie jonge.’

‘Bist in hillige.’

It die my goed te sjen dat Ben wer lake. Laitsjen hie seldsum west sûnt de Heaton-saak. De media-stoarm wie dan wol gau belune, mar ús âldelju hiene net samar belies jûn. We hiene allegear húsarrest hân, hast de hiele simmer.

En dan bedoel ik ek *arrést*. De grutte minsken hiene tûk genôch west om ús presys te reitsjen dêr’t it sear die. Gjin besite, tillefyzje of tillefoan. Sels gjin ynternet. It wie barbaarsk, as libjen yn in grot.

Sûnder de kâns om elkoar te treffen of sels mar even oer ús krêften te praten wie ik stilwei gystengék begûn te flippen.

It firus hie in passe-partût foar in plonderjacht troch ús lichems. Der koe fan alles gebeure.

Soe de sykte weibliuwe of weromkomme? Bleaune ús